

EUROPOS CENTRINIO BANKO NUOMONĖ**2009 m. lapkričio 16 d.****dėl Tarybos reglamento dėl euro monetų autentiškumo tikrinimo ir apyvartai netinkamų euro monetų tvarkymo pasiūlymo****(CON/2009/95)**

(2009/C 284/02)

Ižanga ir teisinis pagrindas

2009 m. rugsėjo 30 d. Europos centrinis bankas (ECB) gavo Europos Sąjungos Tarybos prašymą pateikti nuomonę dėl Tarybos reglamento dėl euro monetų autentiškumo tikrinimo ir apyvartai netinkamų euro monetų tvarkymo pasiūlymo ⁽¹⁾ (toliau – pasiūlytas reglamentas).

ECB kompetencija teikti nuomonę yra grindžiama Europos bendrijos steigimo sutarties 123 straipsnio 4 dalies trečiu sakiniu ir Sutarties 105 straipsnio 4 dalies pirmąja įtrauka, taikoma su Sutarties 106 straipsnio 2 dalimi, kadangi pasiūlytas reglamentas susijęs su euro monetų techninėmis specifikacijomis. Vadovaudamasi Europos centrinio banko darbo reglamento 17 straipsnio 5 dalies pirmu sakiniu, Valdančioji taryba priėmė šią nuomonę.

Bendros pastabos

Pasiūlytas reglamentas įgyvendina kredito įstaigoms ir kitoms 2001 m. birželio 28 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1338/2001, nustatančio priemonės, būtinas euro apsaugai nuo padirbinėjimo ⁽²⁾, 6 straipsnyje numatytoms įstaigoms nustatytą pareigą užtikrinti, kad būtų patikrintas jų gautų ir ketinamų pakartotinai išleisti į apyvartą euro monetų autentiškumas ir aptikti padirbti pinigai. ECB priėmė labai panašias priemones dėl tų pačių įstaigų pareigos tikrinti euro banknotų autentiškumą, kaip nustatyta Tarybos reglamente (EB) Nr. 1338/2001. Panašių teisės aktų, taikomų euro banknotų ir monetų platinime visuomenei dalyvaujančioms institucijoms, nustatymas padės sumažinti grėsmę, kurią bendrai valiutai kelia euro banknotų ir monetų padirbinėjimas.

Pasiūlytame reglamente Komisijos sprendimas remtis esančiomis monetų rūšiavimo procedūromis ir įranga, kurios buvo parengtos remiantis 2005 m. gegužės 27 d. Komisijos rekomendacija 2005/504/EB dėl euro monetų autentiškumo tikrinimo ir apyvartai netinkamų euro monetų tvarkymo ⁽³⁾, neabejotinai yra geriausias būdas užtikrinti iki šiol esančios geros praktikos tęstinumą ir taip garantuoti planuojamų priemonių efektyvumą.

Tvarkymo mokesčiai

Nepaisydamas to, kad pasiūlyto reglamento 8 straipsnio 2 ir 4 dalyse valstybėms narėms leidžiama tam tikra apimtimi netaikyti tvarkymo mokesčio, ECB abejoja, ar 5 % apyvartai netinkamų euro monetų nominaliosios vertės tvarkymo mokesčio išlaikymas atitinka pasiūlyto reglamento tikslą, t. y. įpareigoti valstybes nares pašalinti iš apyvartos apyvartai netinkamas euro monetas. Kaip nurodyta pasiūlyto reglamento 4 konstatuojamojoje dalyje, kai netinkamos euro monetos yra apyvartoje, jas „sunkiau naudoti“ ir „naudotojams gali kilti abejonių dėl tokių monetų autentiškumo“. Apyvartai netinkamos euro monetos turi būti pašalintos iš apyvartos siekiant užtikrinti, kad euro monetų tikrumas galėtų būti patikimai patikrintas ir kad būtų sumažinta galimybė jas padirbti. Šiame kontekste ECB mano, kad apyvartai netinkamų euro monetų vertės atlyginimui arba jų pakeitimui apskritai, kaip bendra taisyklė, neturėtų būti taikomi jokie tvarkymo mokesčiai. Kaip pabrėžta ankstesnėse ECB nuomonėse, mokesčio taikymas taip pat prieštarauja mokėjimo priemonės sąvokai ⁽⁴⁾, pagal kurią pakeisti teisėtos mokėjimo priemonės pinigus už visą jų vertę yra viešojo funkcija.

⁽¹⁾ COM(2009) 459 galutinis.

⁽²⁾ OL L 181, 2001 7 4, p. 6.

⁽³⁾ OL L 184, 2005 7 15, p. 60.

⁽⁴⁾ Žr. Nuomonę CON/2009/52. Visos ECB nuomonės skelbiamos ECB tinklavietėje <http://www.ecb.europa.eu>

Tačiau ECB mano, kad 15 % mokesčio taikymas būtų pateisinamas tais atvejais, kai tikrinamų apyvartai netinkamų monetų kiekis yra santykinai didelis dėl anomalijų arba nukrypimų nuo specifikacijų, nurodytų pasiūlyto reglamento 9 straipsnyje.

Ten, kur ECB rekomenduoja iš dalies pakeisti pasiūlytą reglamentą, konkretus redagavimo pasiūlymas, lydimas aiškinamojo teksto, yra pateikiamas priede.

Priimta Frankfurte prie Maino 2009 m. lapkričio 16 d.

ECB pirmininkas
Jean-Claude TRICHET

PRIEDAS

Redagavimo pasiūlymai

Komisijos siūlomas tekstas	ECB siūlomas pakeitimas (1)
----------------------------	-----------------------------

1 pakeitimas

Pasiūlyto reglamento 3 straipsnio 1 dalis

3 straipsnis	3 straipsnis
<p>„1. Įstaigos užtikrina, kad būtų patikrintas jų gaunamų ir ketinamų pakartotinai išleisti į apyvartą euro monetų autentiškumas. Jos įgyvendina šį įpareigojimą:</p> <p>a) visų pirma naudodamos monetų rūšiavimo įrangą, įtrauktą į 5 straipsnio 3 dalyje nurodytą monetų rūšiavimo įrangos sąrašą;</p> <p>b) užtikrindamos, kad tą atliktų parengtas personalas.“</p>	<p>„1. Įstaigos užtikrina, kad būtų patikrintas jų gaunamų ir ketinamų pakartotinai išleisti į apyvartą 2 eurų, 1 euro ir 50 centų nominalios vertės euro monetų autentiškumas. Jos įgyvendina šį įpareigojimą:</p> <p>a) visų pirma naudodamos monetų rūšiavimo įrangą, įtrauktą į 5 straipsnio 3 dalyje nurodytą monetų rūšiavimo įrangos sąrašą;</p> <p>b) užtikrindamos, kad tą atliktų parengtas personalas.“</p>

Paaiškinimas:

ECB siūlo, kad būtų tikrinamas tik monetų, kurių nominali vertė prasideda nuo 50 centų (t. y. 2 eurų, 1 euro ir 50 centų), autentiškumas. Iš tikrųjų monetų, kurių nominali vertė yra 20 centų ir mažiau, padirbimo rizika yra labai maža dėl mažos jų vertės palyginus su: i) metalo verte ir ii) padirbimo kaina. Visų monetų pateikimas autentiškumui patikrinti būtų tikra našta įstaigoms, ir šios naštos nebūtų galima pateisinti šių monetų vertės požiūriu.

2 pakeitimas

Pasiūlyto reglamento 4 straipsnio 1 dalis

4 straipsnis	4 straipsnis
<p>„1. Įstaigos pasirūpina, kad jų monetų rūšiavimo įrangą patikrintų paskirtos nacionalinės institucijos arba Europos techninis ir mokslinis centras (ETMC), šiuo tikslu atlikdami aptikimo bandymą. Tokiu bandymu turi būti užtikrinta, kad monetų rūšiavimo įranga gebėtų atmesti žinomų rūšių padirbtas monetas ir kitus į monetas panašius objektus, kurie neatitinka tikrų euro monetų specifikacijų.“</p>	<p>„1. Įstaigos naudoja tik paskirtos nacionalinės institucijos arba Europos techninio ir mokslinio centro (ETMC) atliktą aptikimo bandymą išlaikiusias pasirūpina, kad jų monetų rūšiavimo įrangos rūšis, patikrintų, šiuo tikslu atlikdami aptikimo bandymą. Tokiu bandymu turi būti užtikrinta, kad monetų rūšiavimo įrangos rūšis gebėtų atmesti žinomų rūšių padirbtas monetas, ir kitus į monetas panašius objektus, kurie neatitinka tikrų euro monetų specifikacijų, ir apyvartai netinkamas euro monetas.“</p>

Paaiškinimas:

ECB mano, kad įstaigų įpareigojimas joms naudoti monetų rūšiavimo įrangą, kuri išlaikė aptikimo bandymą, yra logiškesnis. Tai leistų kartą sėkmingai patikrintą monetų rūšiavimo įrangą naudoti kelioms įstaigoms, t. y. kiekviena įstaiga neprivalėtų būtinai pakartotinai atlikti bandymą. Be to, tai labiau atitiktų pasiūlyto reglamento 5 straipsnį, kuriame nustatyta, kad aptikimo bandymai gali būti vykdomi įrangos gamintojų patalpose ir kad bendras visos sėkmingai patikrintos monetų rūšiavimo įrangos sąrašas skelbiamas Komisijos svetainėje. Be to, ECB siūlo aptikimo bandymą atlikti tik monetų rūšiavimo įrangos rūšims (t. y. įrangai, kuriose yra ta pati aparatinė įranga, programinė įranga ir pagrindinės funkcijos), kadangi to turėtų užtekti užtikrinti, kad visa tos pačios rūšies monetų rūšiavimo įranga atitinka pasiūlyto reglamento reikalavimus.

Be to, pagal pasiūlyto reglamento 2 straipsnio b punktą apyvartai netinkamos euro monetos apibrėžiamos kaip tos, kurios buvo atvestos autentiškumo tikrinimo proceso metu. Todėl iš pasiūlyto reglamento 4 straipsnio 1 dalies formuluotės turėtų būti aišku, kad aptikimo bandymui pateikta monetų rūšiavimo įranga taip pat turi atitikti apyvartai netinkamas euro monetas.

Komisijos siūlomas tekstas	ECB siūlomas pakeitimas (1)
----------------------------	-----------------------------

3 pakeitimas

Pasiūlyto reglamento 6 straipsnio 3 dalis

6 straipsnis	6 straipsnis
<p>„3. Įrangos, kuri kiekvienais metais turėtų būti patikrinta kiekvienoje valstybėje narėje, skaičius turėtų būti toks, kad tais metais ja rūšiuojamų euro monetų kiekis sudarytų bent trečdali bendro toje valstybėje narėje nuo euro įvedimo iki praėjusiųjų metų pabaigos išleistų monetų kiekio. Tikrintinos įrangos skaičius apskaičiuojamas remiantis trijų didžiausio nominalo apyvartai skirtų euro monetų kiekiu.“</p>	<p>„3. Įrangos, kuri kiekvienais metais turėtų būti patikrinta kiekvienoje valstybėje narėje, skaičius sudaro 10 % toje valstybėje narėje įrengtos įrangos bendro skaičiaus arba turėtų būti toks, kad tais metais ja rūšiuojamų euro monetų kiekis sudarytų bent trečdali bendro toje valstybėje narėje nuo euro įvedimo iki praėjusiųjų metų pabaigos išleistų monetų kiekio. Pastaruoju atveju fikrintinos įrangos skaičius apskaičiuojamas remiantis trijų didžiausio nominalo apyvartai skirtų euro monetų kiekiu.“</p>

Paaiškinimas:

ECB mano, kad valstybės narės turėtų turėti galimybę pasirinkti, ar tikrinti jų teritorijoje įrengtą monetų rūšiavimo įrangą taikant pasiūlytame reglamente nustatytą apskaičiavimo metodą, ar tikrinti tam tikrą šios monetų rūšiavimo įrangos procentą. Iš tiesų, kadangi monetos cirkuliuoja visoje euro zonoje, monetų judėjimas iš vienos valstybės narės į kitą gali žymiai paveikti valstybėje narėje apyvartoje esančių monetų kiekį. Todėl kai kurioms valstybėms narėms būtų tinkamiau tikrinti monetų rūšiavimo įrangą nepriklausomai nuo bendro jose išleistų monetų kiekio. Abiem atvejais valstybių narių tikrinamos monetų rūšiavimo įrangos skaičius būtų pakankamai didelis, kad būtų užtikrinta tinkama įstaigų pajėgumų tikrinti euro monetų autentiškumą kontrolė.

4 pakeitimas

Pasiūlyto reglamento 8 straipsnis

8 straipsnis	8 straipsnis
<p>„1. Kompensuojant arba keičiant perduodamas apyvartai netinkamas euro monetas išskaičiuojamas tvarkymo mokestis, sudarantis 5 % tokių monetų nominaliosios vertės. Jei tikrinamas visas maišelis ar dėžutė, kaip nustatyta 10 straipsnyje, tvarkymo mokestis padidinamas dar 15 % perduotų euro monetų nominaliosios vertės.</p> <p>2. Valstybės narės gali numatyti, kad tvarkymo mokestis nebūtų taikomas tais atvejais, kai monetas perduodantys juridiniai ar fiziniai asmenys glaudžiai ir nuolat bendradarbiauja su paskirtomis nacionalinėmis institucijomis išimant iš apyvartos padirbtas euro monetas ir apyvartai netinkamas euro monetas.</p> <p>3. Transporto ir kitas susijusias išlaidas dengia monetas perduodantys juridiniai ar fiziniai asmenys.</p> <p>4. Nepaisant 2 dalyje numatyto atleidimo nuo mokesčio, tvarkymo mokestis vienam monetas perduodančiam juridiniam ar fiziniam asmeniui per metus gali būti netaikomas kiekvieno nominalo netinkamų apyvartai monetų kilogramui.“</p>	<p>„1. Kompensuojant arba keičiant perduodamas apyvartai netinkamas euro monetas išskaičiuojamas tvarkymo mokestis, sudarantis 5 % tokių monetų nominaliosios vertės. Jei tikrinamas visas maišelis ar dėžutė, kaip nustatyta 10 straipsnyje 2 dalyje, 15 % perduotų euro monetų, kurios netinka apyvartai, nominaliosios vertės tvarkymo mokestis atskaitomas iš atlyginimo arba šių euro monetų pakeitimo, padidinamas dar 15 % perduotų euro monetų nominaliosios vertės.</p> <p>2. Valstybės narės gali numatyti, kad tvarkymo mokestis nebūtų taikomas tais atvejais, kai monetas perduodantys juridiniai ar fiziniai asmenys glaudžiai ir nuolat bendradarbiauja su paskirtomis nacionalinėmis institucijomis išimant iš apyvartos padirbtas euro monetas ir apyvartai netinkamas euro monetas.</p> <p>3. Transporto ir kitas susijusias išlaidas dengia monetas perduodantys juridiniai ar fiziniai asmenys.</p> <p>4. Nepaisant 2 dalyje numatyto atleidimo nuo mokesčio, tvarkymo mokestis vienam monetas perduodančiam juridiniam ar fiziniam asmeniui per metus gali būti netaikomas kiekvieno nominalo netinkamų apyvartai monetų kilogramui.“</p>

Komisijos siūlomas tekstas

ECB siūlomas pakeitimas ⁽¹⁾

Paaiškinimas:

Žr. dalį dėl tvarkymo mokesčio.

5 pakeitimas

Pasiūlyto reglamento 14 straipsnis

<p>14 straipsnis</p> <p>„Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo <i>Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje</i>.</p> <p>Jis taikomas nuo 2012 m. sausio 1 d.</p> <p>Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse pagal Europos bendrijos steigimo sutartį.“</p>	<p>14 straipsnis</p> <p>„Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo <i>Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje</i>.</p> <p>Jis taikomas nuo 2012 m. sausio 1 d.</p> <p>Tačiau valstybės narės, kurios šio reglamento įsigaliojimo dieną taiko Komisijos rekomendaciją 2005/504/EB įgyvendinančias priemones, gali toliau taikyti šias priemones trejų metų pereinamuoju laikotarpiu nuo 2012 m. sausio 1 d.</p> <p>Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse pagal Europos bendrijos steigimo sutartį.“</p>
---	--

Paaiškinimas:

Pasiūlytu reglamentu turėtų būti leidžiama laikinai tęsti Komisijos rekomendacija 2005/504/EB pagrįstą patikrintą nacionalinę praktiką, ypač atsižvelgiant į su monetų rūšiavimo įrangos įrengimu susijusias investicijas Komisijos rekomendaciją įgyvendinusiose valstybėse narėse.

⁽¹⁾ Paryškinimu pagrindiniame tekste pažymimas ECB naujai pasiūlytas tekstas. Perbraukimu pagrindiniame tekste nurodomos teksto dalys, kurias ECB siūlo išbraukti.